

Spregovorimo o tem, da je nameščanje ljudi z dolgotrajnimi oviranostmi v institucije nedopustno.

obiščite Muzej norosti na Tratah ali doživite virtualno izkušnjo na muzejnorosti.eu

~~nori~~
~~blazni~~
~~umobolni~~
~~bolniki~~
~~varovanci~~
~~stanovalci~~
~~uporabniki~~

Poimenovanje se spreminja.
Način oskrbe ostaja.

Več kot 4000 ljudi v Sloveniji še vedno živi v totalnih institucijah.

Z bivanjem, ki je v nasprotju s Konvencijo o pravicah invalidov, so jim kršene človekove pravice.

A

Kot družba smo dolžni zagotoviti primerne pogoje, da bodo ljudje z dolgotrajnimi oviranostmi lahko živeli V SKUPNOSTI, kot vsi drugi.

Konvencija o pravicah invalidov, ki v Sloveniji velja od aprila 2008, v 19. členu zavezuje države pogodbenice, da omogočijo ljudem z dolgotrajnimi oviranostmi samostojno življenje in vključenost v skupnost oziroma družbo nasploh.

B

Zakaj trenutna ureditev ni primerna? Ker jim v zavodih ni dobro.

Zavodi, v katerih bivajo ljudje z dolgotrajnimi oviranostmi, so totalne institucije. Bivanje v njih je uniformno, vstajanje, prehranjevanje, osebna higiena in druge aktivnosti potekajo v skupinah in po urniku.

Zavodski tip oskrbe se je razširil v 19. stoletju, v 20. stoletju so zavode sicer izboljševali, ampak izkazalo se je, da naj so še tako lepo urejeni ljudem vedno odvzamejo samostojnost, zasebnost in individualnost in poteptajo človekovo osnovno dostojanstvo. Ljudje v zavodih so zaradi tako organizirane podpore trajno izločeni iz skupnosti in izključeni iz družbenega življenja. O njih skoraj nič ne vemo, so pa o njih zelo razširjeni predsodki.

C

Kam bodo pa šli?

V okolje, ki jim bo omogočilo občutek doma, kakršnega poznamo ostali, ter podpiralo njihovo samostojno življenje in vključenost v družbo.

To se morda sliši zapleteno, toda pri nas in po svetu je že uveljavljena metoda individualnega načrta, s katero izvemo, kako si človek želi živeti in kakšno podporo potrebuje. Enako pomembni sta organizacija in izvedba podpore na domu.

Nekaj možnosti selitve iz zavodov v:

- samostojno bivanje v hiši ali stanovanju,
- manjša stanovanjska enota, ko v hiši ali bloku živi skupaj največ 6 stanovalcev, ki funkcionirajo kot družine,
- bivanje s katerim od bližnjih,
- drugo.

Veliko tveganje je, da se selitve iz zavodov organizira na način, da se gradi sošeske s stanovanjskimi enotami, v katere zavodi masovno selijo svoje stanovalce.

D

Ali niso nevarni sebi ali drugim?

Nič bolj in nič manj kot ljudje, ki živijo izven zavodov.

Ob ustrezni podpori, ki jo je nujno zagotoviti z individualnim načrtom in s storitvami v skupnosti, so ljudje, ki danes bivajo v zavodih, lahko polnopravni in dragoceni člani skupnosti. Kadar so ljudje nevarni sebi ali drugim, jim pomagajo za to posebej usposobljene službe.

E

Ampak mi nismo vajeni živeti skupaj.

To je posledica tega, da so zaprti. Ne vzrok za to, da so zaprti.

Z organiziranjem podpore in različnih oblik pomoči v skupnosti se bomo naučili živeti skupaj. Nenazadnje vsak od nas kdaj v življenju potrebuje pomoč skupnosti. Za vse nas je dobro, da to pomoč lahko dobimo tam, kjer živimo.

Podporne storitve za neodvisno življenje v skupnosti vključujejo osebno asistenco, vrstniško podporo, podporo v krizi, podporo pri komunikaciji, mobilnosti, zagotavljanje stanovanja in gospodinjske pomoči. Ljudem z oviranostmi mora biti omogočen tudi dostop do in uporaba splošnih storitev, kot so izobraževanje, zaposlovanje, pravosodni sistem...

Vas zanima več?

- ➔ Obiščite nas na gradu Cmurek na Tratah
- ➔ Doživite virtualno izkušnjo na muzejnorosti.eu
- ➔ Preberite več na norisnica.muzejnorosti.eu

Zavod Muzej norosti,
Trate 7, 2213 Zgornja Velka
+386 70 433 219
info@muzejnorosti.eu

www.muzejnorosti.eu
Fb: [norostnameji](https://www.facebook.com/norostnameji)

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.